

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน - มิถุนายน 2548

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
<http://www.pcd.go.th>

- โครงการนักรบสิ่งแวดล้อม
- คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง
- คุณภาพแหล่งน้ำพิวดิน
- นโยบายด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
- สารมลพิษตกค้างยาวนาน (POPS)
- คุณภาพอากาศ
- อุบัติภัยจากรถบรรทุกทุกกรด
- การลักลอบทิ้งกากของเสียลงท่อระบายน้ำ
- สถิติเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ

คำนำ

หมายเหตุมลพิษ เป็นจดหมายข่าวราย 3 เดือน ที่กรมควบคุมมลพิษจัดทำขึ้น เพื่อรายงานข้อมูลสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยให้สาธารณชนทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรอบ 3 เดือน ทั้งข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศและเสียง กากของเสียและสารอันตราย รวมทั้งเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในรอบ 3 เดือน ที่ผ่านมา

กรมควบคุมมลพิษ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหมายเหตุมลพิษ ราย 3 เดือนนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจทั่วไป ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน นักเรียน นักศึกษา เพื่อให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านมลพิษเป็นไปอย่างถูกต้องรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น

กรมควบคุมมลพิษ

มิถุนายน 2548

โครงการนักรบสิ่งแวดล้อม

โครงการนักรบสิ่งแวดล้อม เป็นแนวคิดของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายยงยุทธ ติยะไพรัช) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะนิสิต นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ ส่งผลให้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษามีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง ตลอดจนเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้กับเยาวชนของประเทศ และเป็นการกระตุ้นให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษมีความตระหนักและใส่ใจในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น งานเปิดตัว "โครงการนักรบสิ่งแวดล้อม" จัดขึ้นเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2548 ณ บริเวณใต้สะพานพระราม 8 (ฝั่งธนบุรี) โดยได้รับเกียรติจาก พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีมอบธงนักรบ และให้โอวาทแก่นิสิต นักศึกษาที่เข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมงานกว่า 1,000 คน โครงการในระยะแรกได้รับความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาจำนวน 13 แห่ง เข้าร่วมสำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ตั้งแต่ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม 2548 โดยสำรวจโรงงานในพื้นที่เป้าหมายแล้ว จำนวน 3,028 แห่ง

ในปีงบประมาณ 2549 โครงการนักรบสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่กรุงเทพ และปริมณฑล จะดำเนินการสำรวจให้ครอบคลุมโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภท รวมทั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 จำนวนทั้งหมด 36,462 แห่งโดยเริ่มดำเนินงานในเดือนตุลาคม 2548 เป็นต้นไปและขยายผลไปสู่ภูมิภาคทั้งภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือ โดยให้สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการส่วนภูมิภาคร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ และกรมควบคุมมลพิษเป็นผู้สนับสนุนด้านเทคนิควิชาการงบประมาณตลอดจนให้คำแนะนำและเป็นพี่เลี้ยง

กรมควบคุมมลพิษ จะเชิญชวนโรงงานที่พบว่าไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงงาน ซึ่งประกอบด้วย การให้คำแนะนำเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการน้ำเสียที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งการนำแนวทางในการป้องกันและลดมลพิษไปประยุกต์ใช้ จากนั้นจะให้เวลาผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการแก้ไขปรับปรุง และทำการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งของโรงงานซ้ำภายใน 3 เดือน หากพบว่าไม่มีการปรับปรุงแก้ไข ก็จะดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับโรงงานอุตสาหกรรมที่ขาดความเอาใจใส่ต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป

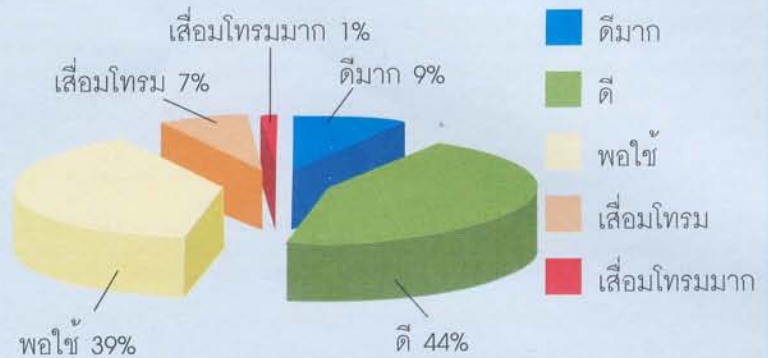
โครงการนักรบสิ่งแวดล้อมมุ่งหวังที่จะนำประโยชน์มาสู่ทุกภาคส่วนที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน นักศึกษาและประชาชน ฐานข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมทั่วประเทศและสถานภาพการจัดการมลพิษจากการดำเนินโครงการ นำไปใช้ในการวางแผนการจัดการมลพิษจากภาคอุตสาหกรรมในอนาคต เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างยั่งยืน

คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งทั่วประเทศ จำนวน 242 สถานี (21จังหวัด) ในช่วงฤดูแล้ง (มีนาคม-พฤษภาคม 2548) และประเมินผลการตรวจวัดโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index) พบว่ามีสถานีที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก ดี พอใช้ เสื่อมโทรม และเสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 9 44 39 7 และ 1 ตามลำดับ

สรุปสถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลทั้งประเทศในฤดูแล้ง (มีนาคม-พฤษภาคม) ปี 2548

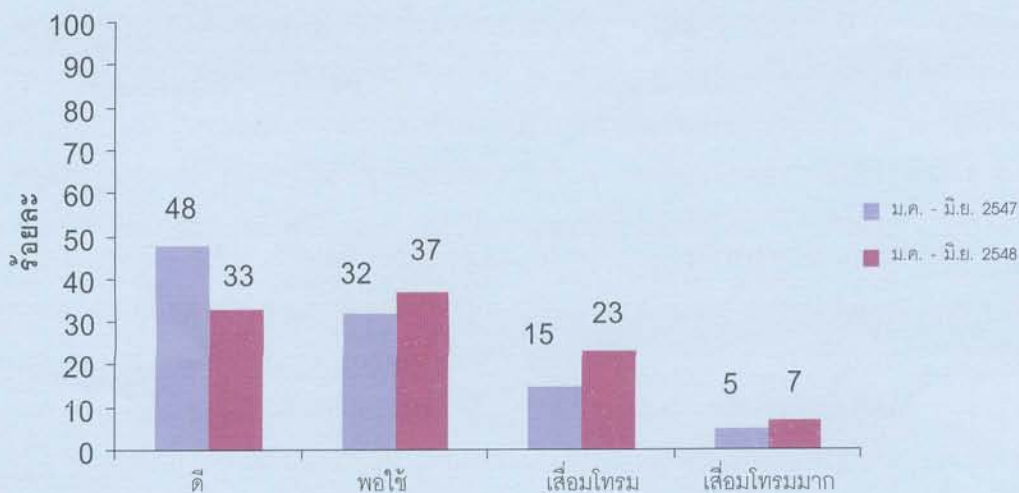
พื้นที่อ่าวไทยตอนใน ได้แก่ บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ และปากแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร มีคุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรม ส่วนบริเวณปากคลอง 12 อันวา และหน้าโรงงานฟอกย้อม กม. 35 จังหวัดสมุทรปราการ เป็นบริเวณที่มีคุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรมมาก เนื่องจากเป็นแหล่งรองรับของเสียที่มาจากกิจกรรมต่างๆ ทั้งจากชุมชน ร้านอาหาร ฯลฯ ส่งผลให้แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลลีฟอร์ม แบคทีเรียกลุ่มเอ็นเทอโรคอคโคไค ไนเตรท-ไนโตรเจน ไนไตรท์-ไนโตรเจน ฟอสเฟต-ฟอสฟอรัส แอมโมเนีย-ไนโตรเจน สูงกว่าเกณฑ์ (ร่าง) มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเล นอกจากนี้ยังพบว่าพื้นที่ฝั่งอ่าวไทยตะวันออกบริเวณอ่าวชลบุรี และปากน้ำระยอง มีคุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรม และมีฟอสเฟต-ฟอสฟอรัส สูงกว่าเกณฑ์ (ร่าง) มาตรฐานฯ สำหรับฝั่งอันดามันหาดชาญดำริ ปากแม่น้ำระนอง และบ้านน้ำเค็ม จังหวัดพังงา คุณภาพน้ำทะเลมีสภาพเสื่อมโทรม เนื่องจากเป็นแหล่งรองรับของเสียที่มาจากกิจกรรมชุมชน ส่งผลให้แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมดสูงกว่าเกณฑ์ (ร่าง) มาตรฐานฯ

กล่าวโดยรวมสรุปได้ว่าคุณภาพน้ำทะเลส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในเกณฑ์ (ร่าง) มาตรฐานฯ พบเพียงบางสถานีเท่านั้นที่มีคุณภาพน้ำสูงกว่าเกณฑ์ (ร่าง) มาตรฐานที่กำหนด เช่น บริเวณปากแม่น้ำ ปากคลอง และบริเวณชายฝั่งที่มีชุมชนอาศัยอยู่หนาแน่น

1 พารามิเตอร์ที่นำมาคำนวณ คือ ออกซิเจนละลาย แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด ฟอสเฟต - ฟอสฟอรัส ไนเตรท - ไนโตรเจน อุณหภูมิ สารแขวนลอย ความเป็นกรด - ด่าง แอมโมเนีย - ไนโตรเจน สำหรับพารามิเตอร์กลุ่มยาฆ่าแมลง (Pesticides) และกลุ่มสารเป็นพิษ (Toxic elements) นั้น หากพบว่าค่าความเข้มข้นเกินมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง จะกำหนดให้ดัชนีซึ่งชี้คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งบริเวณนั้นมีค่าเป็น "0" โดยทันที

คุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน

คุณภาพน้ำแหล่งน้ำจืดทั่วประเทศโดยรวมในรอบหกเดือน (มกราคม - มิถุนายน 2548) คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ เสื่อมโทรม และเสื่อมโทรมมาก คิดเป็นร้อยละ 33 37 23 และ 7 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพน้ำในช่วงเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (มกราคม - มิถุนายน 2547 ดังแสดงในรูป) พบว่าคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ และเสื่อมโทรม มีการเปลี่ยนแปลง โดยครึ่งปีแรกของปี 2547 แหล่งน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนครึ่งปีแรกของปี 2548 แหล่งน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมเพิ่มขึ้นจากครึ่งปีแรกของปี 2547 โดยแหล่งน้ำที่เสื่อมโทรมมากยังเป็นแหล่งน้ำเดิม ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ตั้งแต่อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ถึงปากแม่น้ำอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ แม่น้ำท่าจีนตอนล่าง ตั้งแต่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จนถึงปากแม่น้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร แม่น้ำลำตะคองตอนล่าง บริเวณพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และทะเลสาบสงขลา โดยเฉพาะบริเวณปากคลองสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (ดังแสดงในตาราง) การเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งน้ำในภาคกลางและภาคใต้ สาเหตุที่สำคัญเกิดจากการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครึ่งปีแรกของปี 2547 ทั้งนี้ คุณภาพน้ำที่เปลี่ยนแปลง ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่ ช่วงเวลาที่เก็บตัวอย่างน้ำ ฤดูกาล ปริมาณน้ำต้นทุนของแหล่งน้ำ ปริมาณน้ำฝน ฯลฯ

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำของแต่ละภูมิภาค

ภาคเหนือ คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญ คือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์มและความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ในชุมชนเมืองโดยเฉพาะในชุมชนหนาแน่นที่อยู่ริมแม่น้ำ

ภาคกลาง คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และท่าจีนตอนล่าง อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก เนื่องจากมีปริมาณสารอินทรีย์และการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มสูง บริเวณที่เป็นปัญหาสำคัญโดยตลอด คือ แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ตั้งแต่จังหวัดสมุทรปราการ ถึงกรุงเทพฯ และท่าจีนตอนล่าง ตั้งแต่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ตาราง สรุปคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำที่สำคัญของประเทศไทย ในรอบหกเดือน (มกราคม - มิถุนายน 2548)

เกณฑ์ คุณภาพน้ำ	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ร้อยละของ แหล่งน้ำ ทั้งหมด
ดี	บึง วัง ยม น่าน ลี้ อิง แม่จาง	แควใหญ่ แควน้อย เพชรบุรีตอนบน	เวฬุ ตราด	พอง มูล เสียว อุบล เลย หนองหาน	ตาปีตอนบน สายบุรี	33
พอใช้	กก กวาง กว๊านพะเยา บึงบอระเพ็ด	ท่าจีนตอนบน แม่กลองน้อย สะแกกรัง ปราณบุรี	ปราจีนบุรี จันทบุรี ประแสร์	สงคราม ลำปาว ชี	ตาปีตอนล่าง ชุมพร หลังสวน พุมดวง ตรัง ปากพนัง ทะเลน้อย	37
เสื่อมโทรม		เจ้าพระยา ตอนกลาง และตอนบน ท่าจีนตอนกลาง เพชรบุรีตอนล่าง ลพบุรี ป่าสัก กุยบุรี	ระยอง พังราด บางปะกง นครนายก	ลำตะคอง ตอนบน ลำชี	ทะเลหลวง	23
เสื่อมโทรมมาก		เจ้าพระยาตอนล่าง ท่าจีนตอนล่าง		ลำตะคอง ตอนล่าง	ทะเลสาบสงขลา	7

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี มีเพียงแม่น้ำลำตะคองตอนล่างอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก เนื่องจากมีปริมาณสารอินทรีย์ และการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มสูง ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญ คือ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ และปริมาณแอมโมเนียสูง ส่วนการปนเปื้อนของฟิโคลโคลิฟอร์มและแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด มีค่าสูงในพื้นที่ชุมชนหนาแน่น บริเวณที่เป็นปัญหาสำคัญโดยตลอด คือ แม่น้ำลำตะคองตอนล่าง บริเวณอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา

ภาคตะวันออก คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้และเสื่อมโทรม ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญ คือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด และฟิโคลโคลิฟอร์มในพื้นที่ชุมชนหนาแน่นริมน้ำ การรุกรานของน้ำทะเลในช่วงฤดูแล้ง และความขุ่นจากปัญหาการชะล้างหน้าดินในฤดูฝน ซึ่งจากการตรวจวัดคุณภาพน้ำในแม่น้ำภาคตะวันออก พบว่าในฤดูฝนทุกแม่น้ำมีความขุ่นสูงแต่มีค่าออกซิเจนละลายสูงขึ้นจากการไหลของน้ำ ขณะเดียวกันค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด และฟิโคลโคลิฟอร์มมีแนวโน้มลดลง จากการเจือจางของปริมาณน้ำลงสู่ปากแม่น้ำ ในฤดูแล้งทุกแม่น้ำมีความใสขึ้นจากการตกตะกอน แต่การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมดและฟิโคลโคลิฟอร์มมีแนวโน้มสูงขึ้น ค่าออกซิเจนละลายมีค่าต่ำลงเนื่องจากการใช้ออกซิเจนของแบคทีเรียในน้ำ

ภาคใต้ คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญ คือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด และฟิโคลโคลิฟอร์มในพื้นที่ชุมชนหนาแน่น บริเวณที่เป็นปัญหาอยู่เสมอคือ ทะเลสาบสงขลา บริเวณปากคลองสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

แนวทางการแก้ไขปัญหา

แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมจะพบการปนเปื้อนของแบคทีเรียชนิดฟิโคลโคลิฟอร์มสูงมาก โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นชุมชนใหญ่ เช่น เทศบาลนคร เทศบาลเมืองต่างๆ พื้นที่ที่มีกรเลี้ยงปลุสัตว์หนาแน่นหรือแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการระบายน้ำทิ้งที่ไม่ผ่านการบำบัดให้ได้มาตรฐานที่ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดการน้ำเสียเบื้องต้น บางแห่งระบายน้ำจากส้วมหรือจากการประกอบกิจการลงท่อระบายน้ำและแหล่งน้ำโดยตรง โดยเฉพาะชุมชนและสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ริมน้ำ การระบายน้ำทิ้งจากภาคเกษตรกรรมทั้งจากการเลี้ยงสุกร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การปลุสัตว์ และการเพาะปลูกที่มีการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ ธาตุอาหารส่วนเกินประเภทไนโตรเจนและฟอสฟอรัส ตลอดจนสารเคมีทางการเกษตรและการระบายน้ำทิ้งจากภาคอุตสาหกรรม ซึ่งล้วนแต่มีความสกปรกสูง ทำให้เกินความสามารถของแหล่งน้ำที่จะฟอกตัวเองได้ (Self Purification)

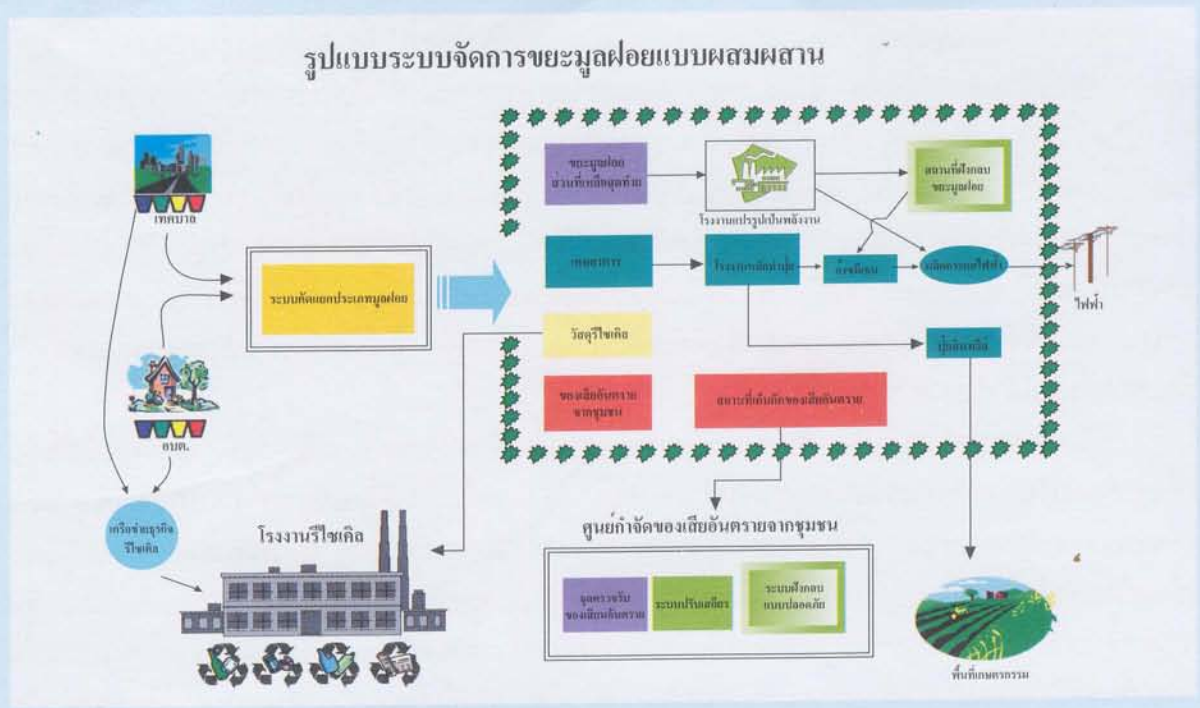
แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ การจัดการน้ำเสียเบื้องต้นจากแหล่งกำเนิด เช่น ติดตั้งถังดักไขมันเพื่อช่วยลดปริมาณความสกปรกจากชุมชนที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม พัฒนาเกณฑ์การปฏิบัติที่ดี (Best Management Practice; BMPs) และใช้แนวทางเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด (Cleaner Production) เพื่อเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตที่ลดการใช้วัตถุดิบและพลังงาน ซึ่งลดการเกิดของเสียและมลพิษจากอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ส่วนบางพื้นที่ซึ่งการจัดการน้ำเสียเบื้องต้นไม่เพียงพอ เช่น ชุมชนหนาแน่นหรือพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำเน่าเสียเพราะมีกิจกรรมประเภทอื่นด้วย หรือพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ หากจำเป็นต้องมีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ควรพิจารณารูปแบบของการบำบัดน้ำเสียรวมซึ่งจะเป็นระบบขนาดใหญ่ (Central Treatment Plant) หรือ ระบบขนาดเล็ก (Cluster) หรือ การหาพื้นที่ว่างหรือพื้นที่สาธารณะรองรับการระบายน้ำใช้จากชุมชนเมืองเพื่อใช้วิธีบำบัดแบบธรรมชาติ ให้ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องของสภาพพื้นที่ ปัญหาของชุมชน และสถานภาพคุณภาพแหล่งน้ำ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวสามารถดำเนินการควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่ปล่อยน้ำทิ้งไม่ได้มาตรฐานในแต่ละประเภทด้วย

นโยบายด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2548 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดประชุมสัมมนาเรื่อง ความร่วมมือในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ณ อิมแพค เมืองทองธานี โดยมีผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารเทศบาล และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งของ

กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กว่า 1,500 คน เข้าร่วมประชุมดังกล่าว ซึ่งในการประชุมได้มีการเสนอนโยบายที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2548 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับทราบ และให้ความร่วมมือดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะนโยบายด้านการจัดการขยะมูลฝอย จะเน้นการจัดการในรูปแบบผสมผสาน โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

- จังหวัดจะต้องจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อรองรับขยะมูลฝอยในระยะยาว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขยะมูลฝอยมากกว่าวันละ 100 ตัน ต้องส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาลงทุนก่อสร้าง และบริหารจัดการระบบแทน
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกชุมชนมีการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ และใช้สินค้าที่มีส่วนประกอบจากวัสดุรีไซเคิลและวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขยะมูลฝอยน้อย ให้ใช้ระบบบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียงหรือรวมกลุ่มเพื่อใช้ระบบฯ ร่วมกัน
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบคัดแยก รวบรวมและกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชนแยกต่างหากจากขยะมูลฝอยทั่วไป
- มีสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อในลักษณะศูนย์รวมที่สามารถใช้ร่วมกันได้หลายท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนและดำเนินการ
- ให้มีระบบการอนุญาต (Permitting System) และติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย/การไฟฟ้านครหลวง/การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค รับซื้อไฟฟ้าซึ่งผลิตจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในราคาสูงกว่าทั่วไป และหน่วยงานของรัฐสนับสนุนการนำปุ๋ยอินทรีย์จากขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์

สารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants : POPs)

สาร POPs เกิดขึ้นได้อย่างไร

ในช่วงสองสามทศวรรษที่ผ่านมา พบว่ามนุษย์ได้มีการคิดค้นและผลิตสารเคมีขึ้นมาใช้กันอย่างกว้างขวาง เพื่อตอบสนองความต้องการ ส่งผลให้เกิดการใช้และปลดปล่อยสารมลพิษมากขึ้น แม้หลายกิจกรรมจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ แต่ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมเช่นกันหากยังขาดการจัดการที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มของสารที่รู้จักกันในชื่อของ "สารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants : POPs)" หรือสาร POPs ซึ่งสารดังกล่าวเป็นสารที่สลายตัวช้าในสิ่งแวดล้อม และส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้ในกิจกรรมทางการเกษตร โดยใช้เป็นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและใช้ในอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ นอกจากนี้ สาร POPs ยังประกอบด้วยสารมลพิษที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจจากกระบวนการเผาไหม้และกระบวนการผลิตในอุตสาหกรรมอีกหลายประเภท

ทำไมสาร POPs จึงเป็นสารมลพิษที่มีความสำคัญ

คำตอบก็คือ สารกลุ่มนี้เป็นสารที่...

- ตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อม
- สามารถเคลื่อนย้ายไปได้ไกลทุกส่วนของโลก

แม้แต่พื้นที่ห่างไกลหลายพันกิโลเมตรจากแหล่งกำเนิดของสาร POPs ที่ไกลที่สุด

- สะสมในเนื้อเยื่อของสิ่งมีชีวิตโดยสามารถดูดซึมสาร POPs จากอาหาร น้ำดื่มและจากการหายใจ
- เป็นอันตรายต่อมนุษย์และสัตว์

ดังนั้น เรามีโอกาสที่จะพบสาร POPs อยู่ทั่วไป และยังเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนเราอยู่ตลอดเวลา สารเหล่านี้สามารถสะสมอยู่ในเนื้อเยื่อ ไขมันของมนุษย์และสัตว์ และสะสมอยู่ในห่วงโซ่อาหารในปริมาณสูง ซึ่งอาจพบในปริมาณถึง 70,000 เท่าของระดับปกติ

สาร POPs มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตอย่างไร

ผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตเท่าที่เคยมีการศึกษาและ ข้อมูลจากเอกสารเผยแพร่ต่างๆ พบว่าสาร POPs มีผลต่อตัวอ่อนแรกเกิดอาจเป็นสาเหตุของการเกิดมะเร็ง และมีผลกระทบต่อระบบภูมิคุ้มกันโรคและระบบสืบพันธุ์ ตัวอย่างเช่น ผลกระทบต่อการลดลงของจำนวนประชากรของสัตว์น้ำประเภทต่างๆ เช่น แมวน้ำ ปลาโลมา วาฬขาว เป็นต้น

สาร POPs มีกี่ชนิด

สาร POPs มี 12 ชนิด ได้แก่

- สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ 8 ชนิด คือ aldrin, chlordane, DDT, dieldrin, endrin, heptachlor, mirex และ toxaphene
- สารเคมีที่ใช้ในอุตสาหกรรม 2 ชนิด คือ hexachlorobenzene และ PCBs (Polychlorinated biphenyls)
- สารที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจจากกระบวนการผลิต 2 ชนิด คือ dioxins และ furans

แนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาสารมลพิษตกค้างยาวนาน

ลดปริมาณการใช้สารดังกล่าว โดยส่งเสริมให้มีการใช้สารทดแทนโดยสมัครใจ ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงพิษภัยของสารและสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐศาสตร์ในการจำกัดการใช้สารตลอดจนห้ามใช้และเลิกผลิตสาร POPs เป็นต้น สำหรับสารเคมีที่ตกค้างในโกดังสินค้าควรมีมาตรการกำหนดให้มีการระบุชนิดหรือ ประเภทของสารเคมีให้ถูกต้องชัดเจน เพื่อความสะดวกในการจัดการสารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย

ในกรณีของหม้อแปลงไฟฟ้ารุ่นเก่าที่มีสาร PCBs เป็นส่วนประกอบและยังคงมีการใช้งานอยู่ในปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการอย่างถูกต้องปลอดภัยจนถึงขั้นตอนสุดท้าย คือ การกำจัดทำลาย นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการลดความเสี่ยงของสาร POPs ที่เกิดขึ้นโดย

ไม่แน่ใจจากกระบวนการผลิตในอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ โดยการนำเทคโนโลยีที่สะอาด ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการผลิตและนำเทคนิควิชาการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดมลพิษจากสาร POPs น้อยที่สุด

วิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา คือ ทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการสาร POPs อย่างจริงจัง ดังนี้

ภาครัฐ

- ให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงพิษภัยของสาร POPs
- ส่งเสริมให้มีการใช้สารอื่นทดแทนสาร POPs
- ส่งเสริมให้มีการจัดสรรแหล่งเงินทุนให้กับกิจกรรมที่มีการลดปริมาณการใช้สาร POPs

ภาคอุตสาหกรรม

- ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับผู้บริโภค
- ให้ความรู้กับผู้บริโภคโดยระบุชนิด ประเภท และวิธีการกำจัดสารที่เป็นส่วนประกอบของสินค้า
- ปรับปรุงกระบวนการผลิต โดยศึกษาทางเลือกในการใช้สารอื่นทดแทนสาร POPs ในกระบวนการผลิต

องค์กรเอกชนและประชาชน

- มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายโดยภาพรวมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและ สิ่งแวดล้อม
- กำหนดทางเลือกในการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม โดยเลือกซื้อสินค้าที่ใช้สารอื่นทดแทนสาร POPs เป็นต้น

สถาบันการเงินระหว่างประเทศ

- สนับสนุนให้มีการวิจัยเรื่องผลกระทบต่างๆ จากสาร POPs ทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา รัฐบาลจากหลายประเทศทั่วโลกได้ร่วมกันจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศในเรื่องสาร POPs จนกระทั่งปี พ.ศ. 2547 ได้มีการจัดทำอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants : POPs) ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2547 โดยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2548

คุณภาพอากาศ

คุณภาพอากาศในประเทศไทย ช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน 2548 พบว่าฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) ยังคงเป็นปัญหาหลัก แต่สถานการณ์ในภาพรวมดีขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงต้นปีที่ผ่านมา ก๊าซโอโซนพบเกินมาตรฐานเป็นครั้งคราว สารมลพิษทางอากาศประเภทอื่นๆ เช่น ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ และก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ยังมีปริมาณอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

คุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานคร : บริเวณริมถนนบางสายมีฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน เกินมาตรฐาน ได้แก่ ถนนพระรามที่ 6 (เกินมาตรฐาน 4 วัน) และพระรามที่ 4 (เกินมาตรฐาน 1 วัน) ส่วนก๊าซโอโซนเกินมาตรฐานเพียง 3 ครั้งที่บ้านริมนิคมดินแดง สำหรับบริเวณพื้นที่ทั่วไปซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย พบก๊าซโอโซน มีปริมาณสูงเกินมาตรฐาน 3-4 ครั้งในบางพื้นที่ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คลองจั่น ห้วยขวาง และบางขุนเทียน สำหรับฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

คุณภาพอากาศในเขตปริมณฑล : ฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอนยังคงเป็นปัญหาหลักในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ แต่มีความรุนแรงลดลง โดยมีจำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานร้อยละ 13.8 (ต้นปีมีจำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานร้อยละ 45.7) ทั้งนี้บริเวณกรมทรัพยากรธรณีมีปัญหามากที่สุด ซึ่งพบเกินมาตรฐานเกือบทุกวันที่ตรวจวัด ปัญหารองลงมาคือ ก๊าซโอโซน โดยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (รังสิต) จังหวัดปทุมธานี มีจำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานร้อยละ 0.7 และเกินมาตรฐานเป็นครั้งคราวในจังหวัดนนทบุรี

คุณภาพอากาศในพื้นที่ต่างจังหวัด : ฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอนส่วนใหญ่ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้นอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ซึ่งพบเกินมาตรฐานหลายวัน (ร้อยละ 18.4) ส่วนพื้นที่ที่พบเกินมาตรฐานเป็นครั้งคราว เช่น จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สำหรับก๊าซโอโซนพบเกินมาตรฐานหลายครั้งในจังหวัดอยุธยา ร้อยละ 0.95 (เกิน 19 ครั้งจากการตรวจวัด 2,008 ครั้ง) ส่วนในจังหวัดชลบุรี สระบุรี ราชบุรี และฉะเชิงเทรา พบเกินมาตรฐานเป็นครั้งคราว

พื้นที่ในกรุงเทพมหานครที่พบ PM₁₀ และ O₃ เกินมาตรฐาน*

สถานี	ต่ำสุด-สูงสุด (มก./ลบ.ม.)	จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน (%)
PM₁₀ เกินมาตรฐาน		
ถนนพระรามที่ 6	54.9 - 158.2	4/74 (5.4)
ถนนพระรามที่ 4	35.1 - 130.0	1/71 (1.4)
O₃ เกินมาตรฐาน (ppb)		
บางขุนเทียน	0 - 142.0	4/2,081 (0.19)
ม.ราชภัฏจันทรเกษม	0 - 130.0	4/2,021 (0.2)
คลองจั่น	1 - 111.0	4/2,076 (0.19)
ห้วยขวาง	1 - 113.0	3/2,060 (0.15)

* มาตรฐาน PM₁₀ เฉลี่ย 24 ชม. = 120 มก./ลบ.ม.

* มาตรฐาน O₃ เฉลี่ย 1 ชม. = 100 ppb

พื้นที่ในเขตปริมณฑลที่พบ PM₁₀ เกินมาตรฐาน*

จังหวัด	ต่ำสุด-สูงสุด (มก./ลบ.ม.)	จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน (%)
สมุทรปราการ		
ศูนย์ฟื้นฟูพระประแดง	54.3 - 181.4	11/89 (12.4)
โรงจักรพระนครใต้	59.9 - 157.8	6/91 (6.6)
กรมทรัพยากรธรณี*	112.7 - 225.6	29/30 (96.7)
ศาลากลางจังหวัด	43.0 - 131.7	2/87 (2.3)
การเคหะชุมชนบางพลี	53.8 - 158.8	4/81 (4.9)
ปทุมธานี		
ม.กรุงเทพ (รังสิต)	16.0 - 142.8	1/89 (1.1)

พื้นที่ในต่างจังหวัดที่พบ PM₁₀ เกินมาตรฐาน*

จังหวัด	ต่ำสุด-สูงสุด (มก./ลบ.ม.)	จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน (%)
ศูนย์ราชการรวม จ.เชียงใหม่	16.6 - 157.4	3/89 (3.4)
ร.ยุพราชวิทยาลัย จ.เชียงใหม่	14.8 - 167.7	2/87 (2.3)
สถานีอนามัยบ้านท่าสี่ จ.ลำปาง	28.2 - 153.1	3/76 (3.9)
อ.ปลวกแดง จ.ระยอง	27.7 - 210.2	16/87 (18.4)
อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี	27.0 - 123.5	1/91 (1.1)

อุบัติเหตุจากรถบรรทุกกรด

วันเสาร์ที่ 25 มิถุนายน 2548 เวลาประมาณ 3.30 น. บนถนนสายบายพาสชลบุรี กม. 12-13 ตำบลบางพระ อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี ได้เกิดอุบัติเหตุรถบรรทุกกรดซัลฟูริกเข้มน้ันของบริษัท ท่าไทย จำกัด เฉี่ยวชนกับรถบรรทุกทุกสิบล้อ เป็นเหตุให้วาล์วท่อถ่ายเทสารของรถบรรทุกกรดซัลฟูริกชำรุดจนเกิดการรั่วไหลของกรดลงบนพื้นถนน และลำรางสาธารณะข้างทางเป็นระยะทางประมาณ 200 เมตร และเกิดเป็นกลุ่มควันสีขาวจำนวนมาก ส่งผลให้บริเวณนั้นไม่สามารถใช้เส้นทางสัญจรได้ตามปกติ

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี กรมควบคุมมลพิษ ได้รับแจ้งเหตุในเวลาประมาณ 7.30 น. และประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลและคำแนะนำในการดำเนินการแก้ไข โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- หน่วยบรรเทาสาธารณภัยของอำเภอสัตร์ราชา ใช้น้ำดับเพลิงฉีดเป็นฝอยคลุมกลุ่มควันที่ฟุ้งกระจายเพื่อลดไอระเหยของกรด
- เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่เกิดเหตุ ทำการกั้นเขตอันตรายรอบจุดเกิดเหตุเป็นรัศมี 200 เมตร และเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงปิดเส้นทางจราจรให้มีประชาชนสัญจรผ่านจุดเกิดเหตุ
- เครื่องขยายอสาสมัครกู้ภัย เอกชน ที่มีทักษะความชำนาญในการระงับเหตุ และอยู่ใกล้พื้นที่เกิดเหตุดำเนินการควบคุมพื้นที่เกิดเหตุ และให้คำแนะนำ
- ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย ประสานแจ้งไปยังบริษัท ท่าไทย จำกัด ให้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมดำเนินการระงับเหตุ โดยบริษัทฯ ได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าอุดปะรั่ววาล์วท่อถ่ายเทสาร และใช้ปูนขาวโรยปิดทับพื้นถนนและลำรางสาธารณะเพื่อระงับไอระเหย
- รายการวิทยุชุมชนร่วมด้วยช่วยกัน และ จส.100 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์เป็นระยะๆ และแจ้งเตือน ประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงและที่สัญจรผ่านไปมาอย่างต่อเนื่อง
- เมื่อสามารถระงับเหตุฉุกเฉินได้แล้ว สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13 จังหวัดชลบุรี ได้ดำเนินการตรวจสอบการตกค้างของสารเคมีในอากาศบริเวณที่เกิดเหตุ สภาพความเป็นกรด-ด่างของน้ำในลำรางสาธารณะ รวมทั้งสารตกค้างของปูนขาวที่ใช้โรยปิดทับ ซึ่งบริษัทฯ จะเป็นผู้นำไปกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป

การลักลอบทิ้งกากของเสียลงท่อระบายน้ำ

เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2548 เวลาประมาณ 14.00 น. ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี กรมควบคุมมลพิษ ได้รับแจ้งจากอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) สายไหมว่า มีการลักลอบทิ้งน้ำมันลงท่อระบายน้ำ เกิดกลิ่นเหม็นมาก เกรงว่าจะเป็นอันตรายต่อประชาชนในหมู่บ้าน จึงขอให้ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี ทำการตรวจสอบ

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ได้ไปยังสถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็นบ้านพักอาศัย 2 ชั้น เลขที่ 111/28 หมู่บ้าน อัมรินทร์นิเวศน์ 3 ผัง 1 ซอยสายไหม 13 ถนนสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร หลังจากสอบถามเจ้าของบ้านจึงทราบว่ามีการเทน้ำมันเก่า ซึ่งบรรจุอยู่ในถังเหล็กขนาด 200 ลิตรประมาณครึ่งถังลงท่อระบายน้ำ จากการตรวจสอบกากสารเคมี พบว่าเป็นน้ำมันใช้แล้ว (Waste oil) ซึ่งมีตัวทำละลายอินทรีย์ (Organic Solvent) หรือเรียกทั่วไปว่าทินเนอร์ มีลักษณะเป็นของเหลวหนืดข้น สีน้ำตาลดำ ไม่ละลายน้ำ และมีกลิ่นเหม็น

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ จึงร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตสายไหม และ อปพร. สายไหม สำนวจทิศทางการระบายน้ำและตรวจสอบการเคลื่อนที่ของน้ำมันในท่อระบายน้ำจากการสังเกตคราบน้ำมันที่ผิวน้ำด้วยตาเปล่า พบว่าน้ำมันได้ไหลจากจุดเททิ้งจนถึงปากซอย 2 เป็นระยะทาง 250 เมตร จึงทำการตรวจวัดไอระเหยของสารอะซิโตน (Acetone) ซึ่งเป็นสารอินทรีย์ที่เป็นส่วนผสมของทินเนอร์ พบว่ามีความเข้มข้นภายในท่อสูงสุด 2,100 ส่วนในล้านส่วน (ppm) และบริเวณริมถนนภายในหมู่บ้าน 34 ppm ซึ่งปริมาณของสารอาจก่อให้เกิดอาการวิงเวียน ศรีษะ ระคายเคืองในลำคอ แสบตา และอาเจียนได้

ต่อมาเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร ได้กั้นแนวท่อระบายน้ำพร้อมกับทำการดูดซับคราบน้ำมันด้วยขี้เลื่อย และติดต่อบริษัทรับกำจัดกากของเสีย (บริษัท Prowaste จำกัด) ทำการสูบน้ำที่เป็นคราบน้ำมัน และล้างท่อระบายน้ำในหมู่บ้าน โดยนางปวีณา หงส์สกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ประสานขอรถสูบน้ำจำนวน

2 คัน และรถดูดสิ่งปฏิกูลจำนวน 1 คัน จากกองทัพอากาศมาสูบน้ำที่มีคราบน้ำมันปนเปื้อน พร้อมทั้งได้ประกาศแจ้งเตือนประชาชนในหมู่บ้านให้ทราบถึงพิษภัยที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ไขของส่วนราชการ

วันที่ 28 มิถุนายน 2548 ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ทำการตรวจวัดไอระเหยของอะซิโตนพบความเข้มข้นสูงสุดในท่อระบายน้ำเท่ากับ 1,160 ppm และบริเวณถนนมีความเข้มข้นสูงสุด 16 ppm

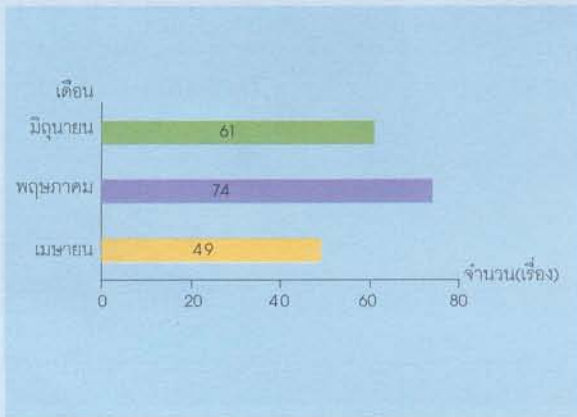

ซึ่งอยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในวันที่ 29 มิถุนายน 2548 บริษัท Prowaste จำกัด ดำเนินการสูบน้ำรวมทั้งทำความสะอาดที่ระบายน้ำและพื้นที่ปนเปื้อนทั้งหมด และศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ทำการตรวจวัดไอระเหยของอะซิโตนอีกครั้ง พบว่าในท่อระบายน้ำมีความเข้มข้นสูงสุดเพียง 34 ppm และบริเวณถนนมีความเข้มข้น 6 ppm ทั้งนี้ไอสารเคมีจะค่อยๆ จางหายไปภายใน 1 - 2 วัน

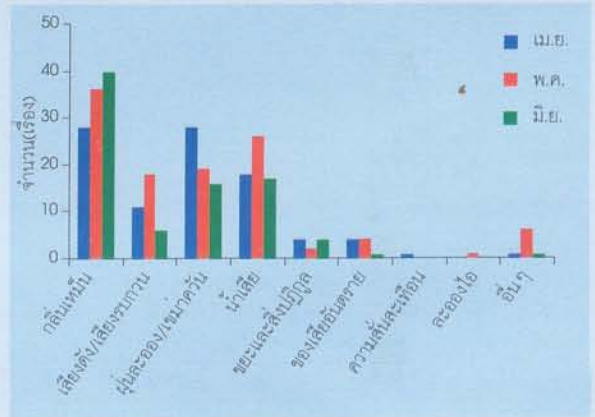
ส่วนการดำเนินคดีนั้น สำนักงานเขตสายไหมได้เปรียบเทียบปรับเจ้าของบ้านตาม พ.ร.บ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 จำนวน 2,000 บาท และเรียกเก็บค่าดำเนินการสูบน้ำปนเปื้อนและทำความสะอาดที่ระบายน้ำ จำนวน 80,000 บาท

สถิติเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ

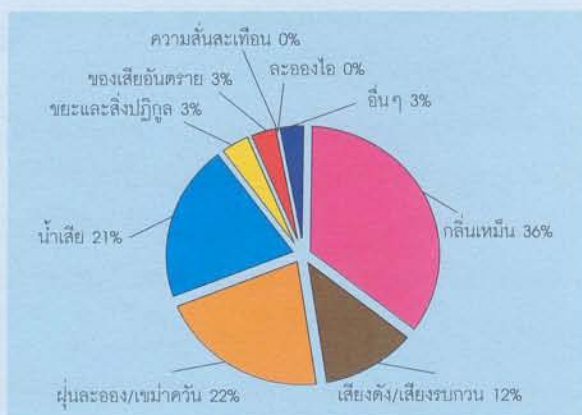
การร้องเรียนด้านมลพิษ ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน 2548 มีจำนวนทั้งสิ้น 184 เรื่อง โดยในเดือนพฤษภาคม 2548 มีการร้องเรียนมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 74 เรื่อง (รูปที่ 1) ปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ ปัญหากลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมาคือ ปัญหาฝุ่นละอองหรือเขม่าควัน ปัญหาน้ำเสีย และปัญหาเสียงดังหรือเสียงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 22 21 และ 12 ตามลำดับ (รูปที่ 2 และ รูปที่ 3)

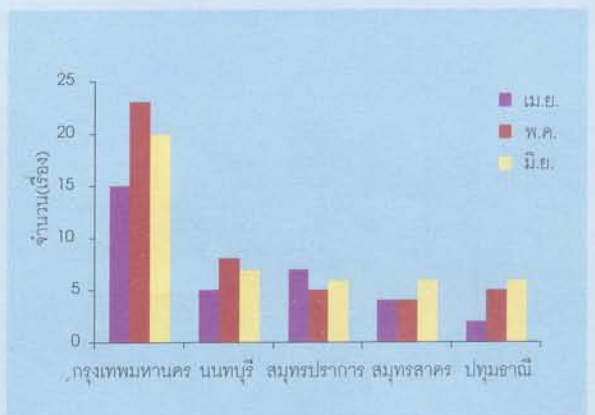
รูปที่ 1 จำนวนเรื่องร้องเรียนระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน 2548

รูปที่ 2 ประเภทปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียนระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน 2548

รูปที่ 3 สัดส่วนปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียนระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน 2548

รูปที่ 4 จำนวนเรื่องร้องเรียนในจังหวัดที่มีการร้องเรียนสูงสุด 5 อันดับแรก ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน 2548

จังหวัดที่มีการร้องเรียนสูงสุด 5 อันดับแรกระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน 2548 ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร นนทบุรี และปทุมธานี ตามลำดับ โดยมีเรื่องร้องเรียนรวม 123 เรื่อง จาก 184 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 67 ของเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษของทั้งประเทศ (รูปที่ 4 และตาราง)

จังหวัด	จำนวน(เรื่อง)	ร้อยละ
1. กรุงเทพมหานคร	58	32
2. สมุทรปราการ	20	11
3. สมุทรสาคร	18	10
4. นนทบุรี	14	8
5. ปทุมธานี	13	7
รวม	123	67
จังหวัดอื่นๆ	61	33
รวม	184	100

กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องจำนวนทั้งสิ้น 84 เรื่อง อยู่ระหว่างดำเนินการจำนวนทั้งสิ้น 96 เรื่องและยุติปัญหาจำนวนทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ติดต่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0 2298 2083 - 84 โทรสาร 0 2298 2085

<http://www.pcd.go.th>